

Jolanta Kokoszka

Instytut Nauk o Kulturze

Uniwersytet Śląski w Katowicach

j.a.kokoszka@o2.pl

Konferencja online podsumowująca projekt „Aktywność, kreatywność, rozwój – pracownik instytucji kultury XXI wieku”

Streszczenie: Sprawozdanie z konferencji online podsumowującej projekt „Aktywność, kreatywność, rozwój – pracownik instytucji kultury XXI wieku” realizowany w ramach konkursu „Współmyślenie w humanistyce”.

Słowa kluczowe: instytucje kultury, archiwa, archiwa społeczne, biblioteki naukowe, biblioteki muzealne, domy kultury, muzea, konferencja

1 czerwca 2021 r. odbyła się konferencja podsumowująca projekt „Aktywność, kreatywność, rozwój – pracownik instytucji kultury XXI wieku” realizowany w ramach konkursu „Współmyślenie w humanistyce”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez grupę projektową Koła Naukowego Infologów działającego na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Grupę reprezentowały: Marta Grabowska, Jolanta Kokoszka, Agata Latacz, Julia Lewandowska, Antonina Łysakowska, Laura Musiał. Zakres tematyczny konferencji dotyczył działalności różnych instytucji kultury, podstaw prawnych ich funkcjonowania, ról i zadań realizowanych przez pracowników tych instytucji oraz możliwości stojących przed użytkownikami. W związku z ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19 wydarzenie odbyło się online na platformie MS Teams.

Konferencję rozpoczęła dr hab. Agnieszka Gołda, prof. UŚ, opiekunka Koła Naukowego Infologów i koordynatorka działań grupy projektowej, wraz ze studentką informacji naukowej i bibliotekoznawstwa – Agatą Latacz. W spotkaniu uczestniczyło blisko 100 osób, a wśród nich znaleźli się przedstawiciele różnych instytucji kultury, edukacji i nauki, a także studenci kierunków informacja naukowa i bibliotekoznawstwo oraz architektura informacji. Prelegenci reprezentowali takie instytucje, jak: Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu, Muzeum Stutthof w Sztutowie, Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Maius w Krakowie, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Biblioteka Muzeum Śląskiego w Katowicach, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach, Biblioteka Politechniki Śląskiej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Piekarach Śląskich.

Wyodrębniono trzy sesje tematyczne, w ramach których wygłoszono 13 referatów. W ramach sesji pierwszej pt. „Rozwój. Dziedzictwo...” wystąpiły przedstawicielki muzeów oraz archiwów. Sesja druga pod hasłem „Aktywność. Osiągnięcia...” dotyczyła działalności bibliotek, ich rozwoju oraz sposobów zarządzania informacją i wiedzą. Ostatnia sesja „Kreatywność. Doświadczenia...” tematycznie obejmowała zagadnienia dóbr instytucji kultury w kontekście pracy z użytkownikami. W tej części dokonano też podsumowania działań grupy projektowej. Moderatorem wszystkich sesji była A. Latacz – reprezentantka grupy projektowej.

Referat otwierający *Struktura i perspektywy rozwoju Biblioteki Ossolineum* wygłosiła Dorota Sidorowicz-Mulak z Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Prelegentka przybliżyła historię Biblioteki Ossolineum oraz plany rozwoju i modernizacji księżnicy. Kolejny temat *Dokumentacja KL Stutthof jako świadectwo realizacji polityki okupanta niemieckiego wobec podbitych narodów Europy* przedstawiła Dorota Drywa z działu dokumentacji Muzeum Stutthof w Sztutowie. Wystąpienie obejmowało zagadnienia dotyczące zbiorów muzeum oraz historii powstania instytucji. Prelegentka zaprezentowała też przykłady źródeł odnoszących się do więźniów obozu oraz do procesu eksterminacji Żydów w KL Stutthof. Następną prezentacją *Piąte koło – dziedzictwo akademickie w ujęciu organizacyjnym*, Joanny Ślagi i Żanety Kubicy z Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Maius, dotyczyła gromadzonych przez muzeum zbiorów oraz sposobów ich organizacji. Izabela Swoboda z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w wystąpieniu *Archiwa społeczne w Polsce* przybliżyła specyfikę tego typu instytucji, zasady ich powoływania i funkcjonowania, a także krótką historię ich istnienia. Wśród zaprezentowanych przykładów archiwów społecznych utworzonych w Polsce znalazła się m.in. Fundacja Okularnicy im. Agnieszki Osieckiej. Ostatnie wystąpienie w tej sesji *Zarządzanie dokumentacją szkoły wyższej na przykładzie Archiwum Uniwersytetu Śląskiego* należało do Anny Bieniek z Archiwum Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Referentka przedstawiła kalendarium działalności archiwum, jego zadania, sposób zarządzania zbiorami oraz zmiany w organizacji przestrzeni archiwalnej.

Referatem *Funkcjonowanie biblioteki muzealnej na przykładzie Biblioteki Muzeum Śląskiego w Katowicach* rozpoczęto sesję drugą konferencji. Justyna Długosz z Biblioteki Muzeum Śląskiego w Katowicach scharakteryzowała czołowe zadania bibliotek muzealnych oraz kompetencje ich pracowników, opisała przykłady organizacji udostępniania zasobów, a także krótko przybliżyła podstawy prawne funkcjonowania tego typu instytucji. Ponadto prelegentka zarysowała cele nowo powstałej Sekcji Bibliotek Muzeów, Galerii i Instytucji Kultury powołanej uchwałą Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W ramach wystąpienia *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka #Stay connected* Anna Szumiec z Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Katarzyna Wyszynska z Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej omówiły działania tytułowej instytucji z uwzględnieniem jej zadań jako „biblioteki otwartej”. Wystąpienie miało na celu zaprezentowanie aktywności, jakie podejmowane są w centrum, oraz zachęcenie do korzystania z jego usług. Katarzyna Materska z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach podjęła temat *Współzależność między zarządzaniem informacją i wiedzą a kulturą informacyjną biblioteki*. Badaczka przybliżyła pojęcie zarządzania informacją i wiedzą oraz scharakteryzowała model kreatywny 4R. Omówiła ponadto zależności, dzięki którym zarządzanie informacją wspiera zarządzanie wiedzą (według Marka Deji). Ostatnie wystąpienie w tej sesji *Biblioteka Politechniki Śląskiej – krótka historia i współczesność* należało do Renaty Frączek z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Politechniki Śląskiej. Prelegentka przedstawiła historię oraz organizację Biblioteki Politechniki Śląskiej. Zaprezentowała także projekt zmian pod nazwą „Strategia rozwoju Politechniki Śląskiej na lata 2020–2026” zakładający m.in. powstanie przestrzeni o charakterze kulturalnym na terenie księżnicy.

Ostatnią sesję konferencji rozpoczęła Dobrosława Egner z Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 w Piekarach Śląskich referatem *Rola pracownika młodzieżowego w osiągnięciu dobrej jakości w procesie edukacji pozaformalnej*. Egner przedstawiła aktywności młodzieży w ramach edukacji pozaformalnej na przykładzie młodzieżowych domów kultury. Omówiła narzędzia i metody wykorzystywane w pracy z młodzieżą, działania polegające na diagnozie środowiska pracy, zagadnienia planowania i budowania współpracy, a także zaprezentowała przykładowe możliwości pozyskiwania środków

finansowych na projekty młodzieżowe. Kolejne wystąpienie *Wykorzystanie dóbr kultury w działaniach profilaktycznych* należało do Danuty Kalinowskiej z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Prelegentka omówiła wytwory kultury służące profilaktyce patologii społecznych. Zaprezentowała przykłady filmów oraz książek wykorzystywanych w tym celu (m.in. filmy: Joanny Kos-Krauze i Krzysztofa Krazue *Plac Zbawiciela*, Magdaleny Piekorz *Pręgi*, Jana Komasy *Sala samobójców*, Łukasza Palkowskiego *Najlepszy*, Jana Kidawy-Błońskiego *Skazany na bluesa*; książki: *Oskarżam Auschwitz* Mikołaja Grynberga, *Kowalska: ta od Dąbrowskiej* Sylwii Chwedorczuk). Kalinowska zaprezentowała również formy współpracy z reżyserami oraz aktorami podejmowanej w celu zapobiegania przemocy, uzależnieniom itp. Następny temat *Dom kultury jako przestrzeń edukacji artystyczno-tanecznej* przedstawił Kamil Wrzeszcz ze Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prelegent omówił zagadnienia pracy z młodzieżą na przykładzie działalności Domu Kultury w Miku-szowicach Krakowskich. Przedstawił historię placówki, jej zadania oraz sposoby aktywizacji społeczności. Przybliżył słuchaczom pracę instruktora tańca i choreografii oraz działalność i rozwój zespołów tanecznych. Prezentacja kończąca ostatnią sesję konferencji należała do organizatorów, czyli do Grupy Projektowej „Aktywność, kreatywność, rozwój – pracownik instytucji kultury XXI wieku” Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w składzie: M. Grabowska, J. Kokoszka, A. Latacz, J. Lewandowska, A. Łysakowska, L. Musiał. W swoim wystąpieniu *Podsumowanie projektu „Aktywność, kreatywność, rozwój – pracownik instytucji kultury XXI wieku”* członkinie zespołu omówiły m.in. podstawowe zadania i typologię instytucji kultury, scharakteryzowały ich użytkowników oraz przedstawiły bazę zawodów pracowników instytucji kultury. Prelegentki zaprezentowały również działalność domów kultury w kontekście przystosowania ich oferty dla osób z niepełnosprawnościami, a także dla seniorów i najmłodszych użytkowników. Przytoczyły ponadto przykłady form działalności muzeów, bibliotek, archiwów, w tym społecznych, i innych instytucji kultury w dobie pandemii.

Po każdej z sesji tematycznych uczestnicy spotkania mieli możliwość udziału w panelu dyskusyjnym, w ramach którego toczyła się rozmowa na temat działalności instytucji kultury. Dyskutantów najbardziej zainteresował temat bibliotek muzealnych oraz szeroko pojęte działania domów kultury, m.in. zaangażowanie młodzieży w życie lokalnej społeczności oraz kompetencje pracowników domu kultury. Po ostatnim panelu dyskusyjnym organizatorki podziękowały prelegentom i słuchaczom za udział w konferencji oraz aktywną dyskusję, dowodząc zasadności organizacji tego wydarzenia.